"DRAUGAS"
LITHUANIAN DAILY FRIEND
TERMS OF SUBSCRIPTIONS
One Year $5.00
Six Months $3.00
Thursdays Edition $2.00
DRAUGAS PUBLISHING CO., Inc.,
1800 W. 46th St., Chicago, Illinois.
Phone McKinley 6114, Estabi. 1908

DRAUGAS

LITHUANIAN DAILY FRIEND

UNIVERSITY OF ILLINOIS LIBRARY
OCT 27

FIRST EDITION
PIRMOJI LAIDA

Published and distributed under permit (No. 468), authorized by the Act of October 6, 1917, on file at the Post Office of Chicago, Ill. By the order of the President, A. S. Burleson, Postmaster General.

KAINA PRICE 2 CENTAI CENTS
CHICAGO, ILLINOIS, PIRMADIENIS, SPALIO (OCTOBER) 27 D., 1919 M.
ENTERED AS SECOND-CLASS MATTER MARCH 31, 1916, AT CHICAGO, ILLINOIS UNDER THE ACT OF MARCH 3, 1879.
METAI-VOL. IV. No. 253

Grumoja Anglekasiu Streikas

Darbininkai Nesutinka su Siuloma Arbitracija

Sušaukiamas Kabineto Susirinkimas

NENORIMA KLAUSYTI PREZIDENTO ATSILIEPIMO.

Streikas neišvengtinas anglekasyklose.

Washington, spal. 25.—Vakar galų-gale suiro konferencija anglekasių ir anglekasyklų kompanijų atstovų. Per kelias dienas buvo diskusuojama. Tose diskusijose visas laikas pirmininkavo Darbo sekretorius Wilson.

Užvakar darbininkų atstovai jau buvo sataręišeiti iš konferencijos, kuomet paaiškė, jog nieko gera neišeis iš diskusijų, jei kompanijų atstovai atsisakė priimti kai-kuriuos svarbesniuosius darbininkų reikalavimus.

Tečiaus Darbo sekretorius Wilson su karšta kalba perkalbėjo darbininkų atstovus, kad jie dar rytoj ateitų ir panėgintų tarties.

Atstovai paklausė Darbo sekretoriaus. Vakar pirm pietų po trumpos konferencijos darbininkų atstovai išnaujo pranešė, jog iš to nieko nebusią ir jie eina laukan.

Tuomet Darbo sekretorius ir vėl darbininkų atstovų įprašė nors po pietų susieiti. Gi pats tuojaus visą reikalą indavė prezidentui Wilsonui.

Po pietų darbininkų atstovai susirinko paklausyti prezidento patarimų ir pasiulymų. Paskaityta prezidento atsiliepimas. Prezidentas patarė abiem pusėm vesti derybas ir svarbesniuosius klausimus pavesti arbitracijai.

Darbininkų atstovai su tuo nesutiko. Išėjo. Pasibaigė konferencija. Šaliai grumoja naujas milžiniškas streikas su lapkr. 1 d.

Kabineto susirinkimas.

Kaip šiandie sušaukiamas kabineto susirinkimas, kur bus aptarta grumojąs šaliai baisus darbo krizis.

Pasakojama, jog industrijos reikalų vedimui busianti įkurta kokia tai pastovi valdiškoji įstaiga.

Svarbiausia, busiąs aptartas ateinantis milžiniškas streikas minkštų anglių kasyklose. Bus pasitarta, kokių priemonių imties, kad palaikyti anglekasyklose darbą.

Abelnai yra manoma, jog vyriausybė rankose turi dvi priemoni, kuomet darbininkai pakelą streiką. Pirmoji priemonė—tai pavartojimas kariuomenės, kurios priežiuroje anglys butų kasamos. Antroji—tai užėmimas visų kasyklų ir pašaukimas darban dirbusių darbininkų.

Visiems suprantama, jog darbas anglekasyklose turi eiti. Nes kuras butinai reikalingas.

Streikas neišvengtinas.

Apleizdami konferenciją darbininkų atstovai pažymėjo, jog streikas neišvengtinas. Nepramatoma priemonių, sulig kurių butų galima sutaikinti abidvi pusi.

Darbininkai reikalauja didesnio užmokesčio už darbą. Tame klausime gal jie ir sutiktų kiek nusileisti.

Bet darbininkai atsisako nusileisti su darbo valandomis. Jie nori per savaitę dirbti tik 30 valandų, ty. penkias dienas po 6 valandas. Šitas tai jau griežtas jų reikalavimas.

Darbininkai neprisiima arbitracijos todel, nes jiems prisieitų atšaukti paskelbtą streiką ir arbitracijos metu dirbti dabartinėmis sąlygomis. Gi arbitracija galėtų prasitęsti kelis mėnesius ir pasekmėje nežinia dar kokią naudą duotų darbininkams.

Prezidentui nesmagumai.

Prezidentas Wilsonas serga. Tuo tarpu šalyje pakilo neramybės tokios, kokių čia nekuomet dar nėra buvę. Visa kruva susibėgo svarbiausių reikalų. Atidėti jų negalima. Juos aptarti ir imti veikti, reiškia, pastatyti pavojun sveikatą.

Štai kas šiandie stovi priešais sergantį prezidentą:

Grumojantis streikas visose minkštų anglių kasyklose.

Siaučiantis streikas plieno industrijoje.

Grumojantis streikas geležinkelių darbininkų.

Suirusi industrijinė (darbo ir kapitalo) konferencija, iš kurios pasiketinusi išeiti ir publikos grupė.

Pagaliaus, taikos sutarties klausimas.

Nelengva pasveikti musų prezidentui.

PRANEŠAMA, LENINAS PAIMTAS NELAISVĖN.

Honolulu, spal. 24. — Vietos uoste stovintis japonų garlaivis Tenyo Maru pagavo nežinia iš kur pasiųstą bevieliu telegrafu depešą. Sakoma, jog rusų bolševikų valdžios galva Nikolai Lenin papuolęs priešbolševikų nelaisvėn.

Tai viskas, kas yra pasakyta depešoje.

PAREIKALAUS NAUJO PARLAMENTO BALSAVIMO.

Gal rezignuos namų sekretorius.

Londonas, spal. 25.—Vakar kabinetas turėjo susirinkimą. Apie rezignavimą negalėjo but jokios kalbos. Tas nelengva padaryti be didelių nuostolių šaliai.

Sulig premjero Lloyd George patarimo, nutarta pavartoti metodą, sulig kurios parlamentas turėtų dar kartą balsuoti styrininkų svetimšalių (lakunų) klausime.

Toji vyriausybės metoda pra pareikalauti, kad visi parlamento atstovai dalyvautų balsavime. Nes praeitą kartą, kuomet atmesta vyriausybės sumanymas certifikuoti svetimšalius styrininkus, balsavime dalyvavo vos pusė parlamento atstovų.

Turbut, rezignuos vienas ministeris.

Bet jei ir antrukart parlamentas didžiuma balsų atmestų vyriausybės sumanymą, tai ir tuomet vargiai rezignuotų kabinetas.

Nes kabinetui butų dar viena priemonė pasilikti vietoje. Premjeras pareikalautų parlamento išreikšti pasitikėjimą vyriausybe.

Ir jei jau tuomet parlamentas tartų nepasitikėjimo žodį, tuomet be jokios kalbos turėtų rezignuoti premjeras su visais savo ministeriais.

Spėjama, kad, turbut, rezignuos namų ministeris Shortt, kurio žinyboje yra svetimšalių klausimo bilius ir prie jo ta priedas, kokį atmetė parlamentas.

BULGARIJA PADAVĖ ATSAKYMĄ TALKININKAMS.

Induota trys atskirios brošiuros.

Paryžius, spal. 25.—Į talkininkų pagamintą taikos sutartį Bulgarija atsakė. Atsakymas induotas vakar taikos konferencijos sekretoriui Dutasta. Ir kaip kartas vakar pasibaigė laikas, ligi kurio bulgarams buvo nuskirta pagaminti atsakymą.

Bulgarų atsakymas pagamintas trimis brošiuromis arba pamfletais. Pirmąjam paliesta politikiniai ir darbo klausimai, antrąjam—teritorijaliai ir trečiąjam—militariniai ir kiti.

Kaip šiandie vyriausioji taikos konferencijos taryba turės susirinkimą ir pasvarstys bulgarų atsakymą.

ANGLEKASYKLŲ KOMPANIJOS PASIRENGUSIOS KOVON.

SAKO, DARBININKAI NENORĮ DIRBTI TRUMPŲ VALANDŲ.

Darbininkai tvirtina kitaip.

New York, spal. [illegible].—Pittsburgh Coal kompanija skiria 14 milijonų dolierių kovai prieš grumojantį darbininkų streiką minkštųjų anglių kasyklose. Tą patį daro ir kitos anglekasyklų kompanijos.

Kompanijos tvirtina kad jei darbininkams butų pripažinta 30 valandų darbo savaitėje ir dar didesnė užmokestis, tona minkštos anglies butų brangesnė $2.40.

Gi, sako, kompanijos nenorinčios tokiomis augštomis kainomis apsunkinti žmonių.

Kompanijos intaria darbininkus.

Anglekasyklų kompanijos intaria darbininkus. Sako:

"Anglekasiai neturi pasiketinimo darbą sutrumpinti ligi 30 valandų savaitėje. Tik jie nori nusistatyti 30 valandų, kad paskui dirbti ilgiau ir gauti už tą gerą užmokesnį.

"Ir jei jie su savo reikalavimais laimėtų, tuomet kasdien dirbtų po 10 valandų ir 6 dienas savaitėje.

"Tegu sau žinosi. Tuo tarpu stovis yra kritiškas. Nes jei sustotų darbai, geležinkeliai irgi sustotų už dešimties dienų, gi praėjus 30-čiai dienų daugelis dirbtuvių turėtų but uždaryta."

Ką sako darbininkai?

Darbininkai tvirtina priešingai. Pirmiausia, jie sako, kompanijos neturėtų reikalo pabranginti anglių, nes ir be to pelnytų gerai.

Toliaus, sako, trumpesnės darbo valandos žymiai atsilieptų į darbininkų sveikatą. Nes anglekasyklose darbas ne tik kenkia sveikatai, bet visapusiai yra pavojingas.

Ir jei darbininkai gautų tinkamą šiems laikams užmokestį, jie nekuomet nereikalautų dirbti ilgiau 6 valandų dienoje ir 5 dienų savaitėje.

Anglekasių organizacijos vadai užtikrina, kad darbininkai taippat pasirengę neatlaidžion kovon ir turi atsiekti savo tikslą.

KULKASVAIDŽIAI PRIEŠ BOLŠEVIKUS.

Washington, spal. 25.—Senatorius Harrison iš Mississippi valstijos senatui indavė sumanymą autorizuoti Karės departamentą valstijų milicijoms pavesti reikalingą kiekybę šautuvų, revolverių ir kulkasvaidžių. Tas butinai reikalinga su tikslu visur apsisaugoti radikalių elementų nerimavimo.

ŠEIMYNAI PER DU METUS REIKIA $2,262.

Taip tvirtina darbo statistikos biuro viršininkas.

Washington, spal. 25.—Kad prideramai ir sveikai pragyventi šeimynoms ir pavieniams, per metus mažiausia reikia turėti: šeimynai iš penkių žmonių $2,262, nevedusiai moteriškei $1,083, gi nevedusiam vyrui $1,000.

Tokias skaitlines skelbia darbo statistikos biuro viršininkas Meeker. Jis tai pritaiko tik vyriausybės apmokamiems darbininkams. Nes tas yra surišta su kongreso komiteto tyrinėjimais apie federalių užmokesčių augštumą.

Kaip skaitlinės paskirstomos.

Sulig Meeker'io apskaitymų, šeimynai per metus reikalinga išleisti: maistui $773.93; drabužiams $513.72, iš kurių vienam vyrui išeina $121.16, žmonai $166.46, 11 metų vaikui $96.60, 5 metų mergaitei $82.50 ir 2 metų kudikiui $[illegible].

Toliaus: randai, kurui, šviesai ir tp. $428; pagaliaus įvairioms kitoms išlaidoms—$546.82. Išviso tad per metus pasidaro $2,262.47.

Reikia apsukrios moteriškės.

Jei katra šeimininkė, ty. žmona kartais yra apsukri pirkinėjime reikalingų daiktų, jei moka pati šį-tą pasiųsti ir ekonominiai gyventi, tad gali namines išlaidas sumažinti ligi $2,025.56 per metus.

GAL TALKININKAI UŽIMS UNGARIJĄ.

Ungarija neturi pastovios valdžios.

Paryžius, spal. 25.—Taikos konferencijos atstovas Sir George Clerk iškeliavo Budapestan, Ungarijos sostinėn.

Pirm išvažiuosiant jis pažymėjo, jog, regis, talkininkų kariuomenė užimsianti Ungariją, kur nėra pastovios valdžios.

Atstovas Clerk sakė, kad tas bus atlikta už poros savaičių, jei tuo laikotarpiu Ungarija nepasidarbuos sutverti sau naują pastovų ministerių kabinetą.

NUGALABINTAS PRANCUZŲ ŠNIPAS.

Paryžius, spal. 25. — Sante kalėjime sulig teismo nusprendimo sušaudytas jau trečias prancuzų šnipas. Šiuo kartu Pierre Lenoir, kurs karės metu turėjęs susinešimų su priešininku.

PAŠAUTA DU DARBININKU.

Youngstown, O., spal. 25.—Aną dieną čia buvo pakilusios riaušės ir du darbininku pašauta, kuomet policija mėgino suareštuoti kelis intariamus svetimšalius.

Bolševikai Nusprendę Neatiduoti Petrogradą

Jie praneša apie savo pažiangiavimus

PETROGRADAS APGULIMO STOVYJ.

Visi vyrai pastatyta ginti miestą.

Copenhagen, spalių 25.—Iš Gelsingforso telegramoje sakoma, jog bolševikų karės komisaras Trockis pats vadovaująs Petrogrado apginime. Jis paskelbęs proklemaciją, jog Petrogradas esąs apgulimo stovyj.

Mieste uždaryta visi teatrai. Po 8:00 vakare žmonėms uždrausta išeiti gatvėsna. Gaisrai sunaikinę kelias svarbia dirbtuves.

Bolševikai pasirengę ginti Petrogradą ligi paskutinio vyro. Prieš Denikino ir Yudenič o frontus sutraukta kuogeriausios bolševikų kariuomenės dalys.

Paties Petrogrado komendantu paskirtas gen. Čeremisov. Tas generolas jau atvykęs sostinėn.

Sumobilizuoti vyrai.

Pranešama, jog bolševikai nusprendę ginti kiekvieną Petrogrado gatvę, jei priešininkui pavyktų įsilaužti miestan.

Sumobilizuoti visi vyrai nuo 20 ligi 45 metų įimtinai.

Pasakojama, jog Yudeničiui reikalinga turėti 60,000 kariuomenę, jei jis norįs užimti Petrogradą. Ir tas jam brangiai atsieitų.

Gelsingforse manoma, jog gen. Yudenič sustiprina savo pozicijas prieš Petrogradą pradėtomis ofensyvomis ant Pskovo, Strugi ir Belogaja.

Kaip pranešama, tuose frontuose bolševikai panešą didelius nuostolius.

Rytuose nuo ežero Peipus stipri bolševikų koliumna turėjo kuoveikiaus atsimesti atgal, nes jai grumojo atkirtimas.

Bolševikai apleisią Rusiją.

Gen. Denikinas gavęs žinių, jog bolševikai pasirengę apleisti Rusiją ir su visakuom kraustyties Azijon.

Sakoma, kaip tik jie pamatysią sau neišvengtiną pavojų, tuojaus savo sostinę perkelsią Taškentan, Turkestane. Tenai sutrauksią ir savo kariuomenę.

LATVIAI ATMUŠĖ VOKIEČIŲ ATAKAS.

Ryga, spal. 25. — Vokiečiai buvo atnaujinę savo atakas prieš latvių pozicijas pietuose nuo Friedrichstadt. Bet latviai atmušė atakas.

PIRKITE KARĖS TAUPYMO ŽENKLELIUS (W.S.S.)

BOLŠEVIKAI VAROSI PIRMYN.

Truškina Yudenič o ir Kolčako armijas.

Londonas, spal. 25.—Bolševikų valdžia iš Maskvos oficijaliai skelbia, jog jie kontratakomis atsiėmę Pavlovską ir Carskoje Sielo, pietuose nuo Petrogrado.

Pažymima, jog paimta daug nelaisvių. Briovimąsis nepertraukiamas.

Toliaus pranešama, kad Siberijos fronte bolševikai atsiėmę Tobolską. Tenai sutruškinta admirolo Kolčako kariuomenė.

BOLŠEVIKAI RAGINAMI TAIKINTIES.

Ta žinia pareina iš Berlyno.

Londonas, spal. 25.—Iš Berlyno čia bevieliu telegrafu pranešama, jog Michail Tereščenko, buvęs Rusijos užsienių reikalų ministeris, kurs 1918 metais pasprudo Švedijon, paraginęs Maskvos bolševikų valdžią, kad ji pasiulytų taiką visiems Rusijos priešininkams.

Taippat pranešama, jog Maskvoje esąs kažkoks S. Valstijų oficijalis reprezentantas, kurs manąs patarpininkauti tarpe bolševikų ir talkininkų.

SENATO KOMITETAS PRIĖMĖ AMERIKONIZAVIMO SUMANYMĄ.

Washington, spal. 25.—Senato darbo komitetas sutiko priimti pasiulytą amerikonizuoti svetimšaliams sumanymą.

Sulig to sumanymo, iš vyriausybės iždo kas metai bus skiriama $12,500,000 svetimšalių apšvietimui.

TROCKIO ŠTABAS PAIMTAS NELAISVĖN

Copenhagen, spal. 26. — Iš Revelio pranešta, kad Yudeničo kariuomenė mieste Carskoje Sielo paėmusi nelaisvėn visą Trockio štabą.

Pats Trockis pasprudęs. Pirmiausia jis įšokęs einančio traukinio vagonan, kiek tolėliau sėdęs automobiliun ir nudumęs ant Petrogrado.

Yudeničo kareiviai vijęsi Trockį ir į jį šaudę. Bet tas nieko nepadėjo.

(Ar tik neperdaug bus tų "paėmimų". Aną dieną gen. Yudeničo kareiviai "paėmę" nelaisvėn Leniną, gi dabar jau "paėmę" Trockio štabą).

PIRKITE LIETUVOS VALSTYBĖS BONŲ.

IMPERFECT IN ORIGINAL

"DRAUGAS"

LITHUANIAN DAILY FRIEND
Published Daily Except Sundays by DRAUGAS PUBLISHING CO., Inc., 1800 W. 46th St., Chicago, Illinois.

TERMS OF SUBSCRIPTION
One Year $5.00
Six Months $3.00
Thursday's Edition $2.00

Advertising rates on application
At NEWS-STANDS 2c A COPY

LIETUVIŲ KATALIKŲ DIENRAŠTIS

"DRAUGAS"

Eina kasdien išskyrus nedėldienius.

PRENUMERATOS KAINA:
Metam $5.00
Pusei Metų $3.00

Prenumerata mokasi iškalno. Laikas skaitosi nuo užsirašymo dienos ne nuo Naujų Metų. Norint permainyti adresą visada reikia prisiųsti ir senas adresas. Pinigai geriausia siųsti išperkant krasoje ar exprese "Money Order" arba įdedant pinigus į registruotą laišką.

"DRAUGAS" PUBLISHING CO.
1800 W. 46th St., Chicago, Ill.
Telefonas McKinley 6114

Tikra Nelaimė.

Prie didžiausių nelaimių, ištikusių Suvienytas Valstijas 1919 metais, reikia priskaityti Darbo atstovų atsitraukimą iš konferencijos su darbdaviais. Mus skaitytojai jau žino, kaip aštriai pasistatė prieš darbininkus p. Gary, plieno korporacijos pirmininkas. Jį parėmė kiti fabrikantai, todel seredoje, 22 spalių Amerikos Darbo Federacijos pirmininkas, Samuel Gompers, visų darbo atstovų vardu paskelbė, kad jie atsitraukia iš konferencijos. Tuo atsiranda žmonių kaltinančių Gompersą ir jo draugus už konferencijos sunaikinimą. Bet ne Gompers'as nei darbininkai už tai kalti.

Schoppenhauer skaitėsi ir skaitosi liberalų filosofu. Jis Dievo nepripažįsta, jo dora jiegoje. Jis, tarp kitko, sustatė pamokinimą, kaip laimėti ginčą. Tarp jo paduodamų taisyklių yra ir ta: "Rupinkis savo priešininką įžeidimu supykinti." Supykusio žmogaus žodžiuose lengva išrasti kaltę. Šitą taisyklę pavartojo kapitalistai Washingtono konferencijoje.

Gompersas, nors senas žmogus, lyg kokis jaunikaitis įtikėjo, kad Prezidento sukviestieji darbdaviai bus sušnekami žmonės, kad su jais galima bus sutarti nestatant darbininkų reikalavimus augščiau už visuomenės naudą. Tečiaus Gompers'as apsiriko. Fabrikantai pastatė savo naudą augščiau už Suvienytų Valstijų reikalus.

Iki kraujų įžeista Gomperso širdis pavadino fabrikantus aidoblistais. "Aidoblistų (I. W. W.) įžangoje pasakyta, kad darbdaviai ir darbininkai neturi nieko bendra. Iš to abeji ir aidoblistai ir fabrikantai daro tą patį išvedimą, kad fabrikantai neturi tartis su darbininkais nei darbininkai su fabrikantais."

Gompersas ir jo vedamos darbininkų sąjungos visomis jiegomis kovojo su aidoblizmu neturinčiu tėvynės. Dabar fabrikantai stodami ant aidoblistų principo, apskelbė karę darbininkams. Gompersas priėmė tą karės apgarsinimą. Jis nei neturėjo ką veikti. Juk pasirodė, kad jo įtikėjimas į fabrikantų patriotizmą buvo klaida. Beširdis kapitalas, kaip ir bolševizmas, neturi tėvynės.

Amerikos Darbo Federacijos pirmininkas taip senai ir taip smarkiai myli tėvynę, kad jis nepradės jai kenkti delto, jog kapitalistams jos negaili. Nors jis pamatė savo klaidą, bet jis aidoblistu netaps. Jei jis atsitrauktų iš prezidentavimo, jo vietą, veikiausiai, užimtų asmuo pripažįstantis bendrą aidoblistams ir fabrikantams principą, jog tarp darbo ir kapitalo negali buti tarybų, bet turi buti kova. Tat reikštų Federacijos perėjimą prie aidoblizmo ir Suvienytų Valstijų staigų susilpnėjimą.

Kybantieji ore streikai, butent geležinkeliečių ir anglekasių, kasdien gali nukristi Amerikai ant galvos ir skaudžiai ją sužeisti. Tą malonę šiai šaliai padarė šalta fabrikantų savymeila.

Bet ką-gi? Ar tai jau protingi darbininkai turi eiti ir griauti mylimą šalį tik delto, kad kaikurių piniguočių plenams tas tinka? Na ne, ir amžinų dieną, ne!

Tarp aidoblizmo ir kapitalizmo dar yra trečias kelias. Šiandien darbininkai jau tiek reiškia, kad jiems visiems užėjus ant to teisybės ir bendrosios naudos kelio turės juomi eiti ir visi kiti luomai. Tas trečiasis kelias yra parodytas Leono XIII enciklikoje "Rerum Novarum". Tiktai ją reikės pritaikinti prie vietinių Amerikos sąlygų, šiek tiek persimainiusių per trisdešimts metų.

Darbininkai dabar turi prisilaikyti amžinosios teisybės taisyklių liuosu noru, o Suvienytų Valstijų valdžia turi priversti fabrikantus pildyti jas, kad ir nenorint.

Pranešimai iš Washingtono.

Lietuvos Prezidento Laiškas ir Kablegramas;

Biaurus Lenkų Pasielgimai Lietuvoje;

Rusai ir Vokiečiai Trukdo Lietuvos Valstybėj Tvarkyties.

Pagal pranešimo iš Paryžiaus, patyrėmė, kad Lietuvos Valstybės prezidentas Smetona yra siuntęs Ekzekutyviui Komitetui net kelias kablegramas. Viena iš jų atsakymas į musų pasveikinimą Jam tapus prezidentu. Šis atsakymas tilpo Lietuvos laikraščiuose, bet nei viena kablegrama nepasiekė Ekzekutyvio Komiteto.

Šiomis dienomis Paryžiaus Delegacija laišku mums prisiuntė kopijas minėtų kablegramų. Štai viena iš jų:

Lietuvių Ekzekutyviui Komitetui, Washingtone.

"Sveikiname ir dėkojame jums už prielankumą ir už teikiamą tėvynei paramą. Dabartinės musų sunkenybės yra neapsakomos. Nuoširdžiai prašome tuojaus prisiųsti Lietuvon Lietuvių Dienos pinigus, šimtą trisdešimts tukstančių dolierių; minėtos sumos mes nekantriai laukiame. Pirmutinė dalis Amerikos Brigados jau artinasi prie Lietuvos, reikia didelės sumos jos aprupinimui".

(Pasirašo) Smetona, Prez.
(Pasirašo) Vileišis, Fin. Min.

Amerikos Lietuvių Tarybos pirmininkas gavo nuo Lietuvos Prezidento sekantį laišką:

Kaunas 1919 m. Rugs. 17 d.
Ponui Adv. Mastauskui

Lietuvių Tautos Tarybos Pirm. Washingtone.

"Sužinojęs iš Tamstos laiško, man rašyto Rugp. 13 d., 1919 m., kad Lietuva susilauks iš Amerikos Lietuvių lapkričio mėn. laivo su valgiais ir drabužiais, prašau širdingai padėkoti Amerikos Lietuviams už jų užuojautą ir pagelbą gimtajam kraštui.

Didžiai Tamistą gerbiąs
A. Smetona,

Lietuvos Valstybės Prez.

Kartu su šiuo pranešimu siunčiame minėto laiško fotografiją.

Kablegramą iš Kauno, per Paryžių, praneša, kad lenkai užėmę Seinus elgiasi kuobiauriausia, ignoruoja bažnyčios ir civilius įstatymus, areštavo vietinės seminarijos visus profesorius ir studentus, nakties laiku išgabeno juos į Lenkiją. Vyskupas irgi buvo priverstas apleisti Seinus. Išpradžių vyskupas Karosas atsisakė apleisti Seinus, bet vėliaus Apaštališko Sosto atstovas, Rotti, iš Varšuvos patarė jam išvažiuoti, kad išvengus blogesnių pasekmių.

Praneša iš Paryžiaus, kad vokiečiai ir rusai veržiasi Lietuvon ir trukdo Lietuvos valdžiai tvarkyties. Apginkluotos rusų ir vokiečių gaujos įsiveržė ties Šiauliais ir padarė nemažai blėdies, panašiai jie pasielgė ir ties Radviliškiu. Lietuvos valdžia pasiskubino pasiųsti kariuomenę plėšikus išvaikyti.

Lietuviai Belgijoj ir Luxemburge.

Prie Lietuvos Delegacijos Paryžiuje tapo įsteigtas tam tikras Pareivių Komitetas, dabar esantis po priežiura Dr. K. Griniaus, stropiai renka žinias apie lietuvius, kaip karo, taip ir civilius belaisvius, išmėtytus įvairiose šalyse.

Nesenai buvo atlankyti lietuviai (buvusieji Vokietijos belaisvėje ir vėliaus, vokiečius sumušus, pakliuvusieji Prancuzijon), sukoncentruoti Verdune. Juos atlankė Lietuvių kariškos misijos Paryžiuje perdėtinis, pulkininkas Gedgaudas ir kun. Adomas Vilimas. Laike šio atsilankymo daugiaus šimto užsirašė pastoti lietuvių armijon.

Vėliaus Pareivių Komisija delegavo kun. A. Vilimą nuvykti Belgijon ir Luxemburgan, kur, girdėta, taip-pat randasi lietuvių, buvusių Vokietijos belaisvėj, dirbusių prie vokiečių fronto ir vėliaus, vokiečiams pasitraukus, likusių Belgijoj ir Luxemburge.

Pareivių Komisijos pasiuntinys išbuvo kelionėje nuo 14 iki 22 d. rugpjučio ir sugrįžęs pagamino raportą, kurio svarbesnės vietos yra sekančios, paties kun. Vilimo žodžiais jas paduodant:

"Rugpjučio 14 d. išvažiavau iš Paryžiaus ir sekančioje dienoje pasiekiau Brussels, Belgijos sostinę. Rugpjučio 16 d. nuvykau į Belgijos karo ministeriją tikslu gauti leidimą atlankyti ir surašyti visus lietuvius karo belaisvius iš Vokietijos, dabar esančius Belgijoje, lageryj Hauthem prie Furnes.

"Pasirodė, kad Belgijos karo ministerija visai nebuvo gavusi musų laiško iš 29 d. liepos, 1919 m., kuriame buvome prašę Belgijos valdžios surinkti visus lietuvius, karo belaisvius, iš Vokietijos į vieną lagerį, atskiriant juos nuo lenkų ir rusų. Tą pačią dieną esu gavęs iš Belgijos karo ministerijos leidimą atlankyti lietuvius, karo belaisvius iš Vokietijos Belgijoj, ir juos surašyti. Vakare išvažiavau į miestelį Furnes, netoli nuo lietuvių lagerio Hauthem, o nedėlioje, rugpjučio 17 d., po pietų, apsilankiau pas belaisvių lagerio Komendantą, kuris, patikrinęs man duotas poperas iš Belgijos Karo Ministerijos, davė man palydovu belgų kapitoną. Ketvirtoje valandoje po pietų nuėjova į lietuvių karo belaisvių lagerį. Visi rusai ir kartu lietuviai yra laikomi kariškoje valdžioje."

(Pabaiga bus).

Benediktas XV ir Darbininkai.

Kardinolui Mercier atvažiavus į Chicagą mus miesto didieji dienraščiai pasidarė pilni žinių apie katalikiją. IrTribune ir Daily News ir Herald and Examiner, ypač paskutinis, pasidarė "klierikališki," šnekant laisvamanių žodžiais. Tribune 22 spalio spausdina milžinišką telegramą iš Rymo aprašantį, kaip to dienraščio korespondentas p. Philip Gibbs gavo privatinę audijenciją pas Šventąjį Tėvą. Visos tos telegramos mes negalime talpinti, nes ji viena užimtų visą puslapį mus dienraštyje. Nelabai nei reikia ją talpinti ištisai, nes ji paduoda didumą daigtų jau seniau tilpusių katalikiškame dienraštyje. Bet naudinga yra žinoti, ką dabar Popežius mintija apie dabartinius mums daugiausiai rupinčius klausimus. P. Ph. Gibbs rašo.

Besikalbėdamas aš pastebėjau, kad popežiaus mintis daugiausiai yra susitelkus apie rankpelnių klesės reikalus. Jis daugiau kalbėjo apie liaudį negu apie jos valdytojus ir labiau apie vargšus negu apie turtinguosius. Kada aš paminėjau streikus ir kitus neramybės ženklus daugelio šalių visuomenėse, jisai tarė: 'Žmonės susierzino matydami perdaug neteisybės. Jug yra daug asmenų dariusių pinigą iš karės.' Tardamas tuos žodžius 'dariusių pinigą' popežius taip mostelėjo ranka, kad buvo aišku, jog jis juos skaudžiai peikia. Nesustodamas jis kalbėjo: 'Kurie pralobo iš karės, turi dabar apmokėti ją. Be abejonės viešų mokesčių sunkuma turi gulti ant jų.'

Po to Benediktas XV pajudino labai daug svarbių dalykų: gyvenimo brangenybę, Katalikų Bažnyčios pasidarbavimą, kad sumažėtų karės baisuma, belaisvių mainus, Amerikiečių pagelbą, karės žiaurumus. Šventasis Tėvas, matomai daug gera buvo padaręs tais penkeriais baisenybių metais, išgelbėjęs daugelį žmonių nuo mirties, paliuosavęs iš kalėjimo, sužinojęs prapuolusių, sušelpęs nukentėjusių, bet tą visa pavadino tik paprastu priedermių pildymu ir nenorėjo klausyti pagyrimų už tatai. Bet jis sakė:

"Visų žmonių uždavinys yra prisidėti prie visuomenės klausimų išrišimo teisėtu ir taikiu budu taip, kad didžiosios sunkenybės taptų padalintos gražiai ir atkeltos geru noru."

Toliaus kalba priėjo prie santikių tarp darbo ir kapitalo. Kalbėdamas apie tai Šventasis Tėvas po kelis kartus sakė, kad reikia prisilaikyti tiesų ir taisyklių išdėtų Leono Tryliktojo enciklikose ir kituose raštuose, kur išdėtos teisės ir priedermės darbdavių, darbininkų ir viešpatijos. Benediktas XV išreiškė viltį, kad tie Leono XIII raštai taptų paskelbti iš naujo ir praplatinti žmonėse.

"Kai-kurios tų raštų vietos yra ypatingai naudingos šitiems laikams. Visas tų enciklikų mokslas galima suimti į du žodžiu **teisybė ir meilė**. Jeigu žmonės apseitų teisingai ir turėtų tikrą krikščionišką meilę vieni kitiems, tai iš pasaulio išnyktų daugybė vargų. Be teisybės ir be meilės nebus pirmyneigos visuomenei".

Nėra reikalo dėti savasias pastabas prie to, ką Šventasis Tėvas ištarė. Mus skaitytojai gali sulyginti Benedikto Penkioliktojo žodžius ir tą visa kas rašoma mus dienraštyje apie darbininkų bei kapitalo santikius. Kas tą sulyginimą padarė, tas mato minčių vienodumą. Leono Tryliktojo enciklika "Rerum Novarum" buvo pirmutinė socijologijos mokintoja dabartiniam "Draugo" redaktoriui. Ta enciklika neišradinėjo naujienų, o visą savo išmintį ėmė iš amžinosios Kristaus Tiesos. Kas moka Evangelijas taip skaityti, kaip mokėjo Leonos XIII arba Benediktas XV, tas tose Evangelijose randa išminties sutaikančios tautas su tautomis ir darbininkus su darbdaviais ir varguolius su didturčiais. Abejiems vienokios teisės, o priedermių didumas pritaikintas prie turto ir jiegų didumo.

Visi Vaikai

mēgsta

PARTOLA

Daktarą pavidale saldainiu

ir visados prašo ju

Delto, kad Partola yra geriausias jų prietelius

Jis visados rupinasi gerove tukstančių vaikų, saugoja jų sveikatą dieną ir naktį, apvalydamas jų kraują nuo visų nešvarumų gydo jų mažus vidurėlius, sustiprina kraują,—suteikia jiems gerą sveikatą—kiekvienu laiku.

Šitie gardus meta kvepiantieji, saldainiai veikia labai greitai, maloniai ir labai skyriasi nuo vsų tų gardumynų, kuriuos vaikai megdavo ikišiol—dabar jie mėgsta klausyti kada motina pasako "PARTOLA"!

PARTOLA

DAKTORAS PAVYDALE SALDAINIU.

Kiek reikia imti didesniems:

Du saldainiu cinant gulti.

Del kudikių ir visokio amžiaus vaikų yra nurodymai ant kiekvieno saldainių dežutės.

Didelė dėžutė saldainių kaštuoja tiktai vieną dolierį, šešios dėžutės kaštuoja penkis dolierius. Siųskite savo užsakymus sykiu su pinigais šituo adresu:

APTEKA PARTOSA
160—2nd Avenue New York
(54)

KALENDORIUS 1920 METAMS DYKAI
Siunčiamas su kiekvienu užsakymu

Lietuvių Krikščionių Demokratų Partijos Konferencijos,

įvykusios Kaune 29—30—31—VIII—1919 M.

Protokolas.

(Tąsa).

Tai buvo reikalinga. Jei but bolševikai paėmė Lietuvą, kaip buvo sutarę su Vokiečiais, Lietuvos naudai butų galima buvę dirbti tik užsieny. Krupavičius kalba: Dvarų politika mums pragaištinga, ji tik stiprina lenkus. Turtų pardavimas yra teisėtas, bet kadangi gauti pinigai siunčiami į Varšavą mums pavergti, kadangi **laisvė** vartojama, kad kitus sukausčius, pavergus, — **tokia** laisvė—ne laisvė (karštai plojama).

Del Dovydaičio. Į ministerių pirmininkus jį pasiulė "Pažanga". L. Kr. Demokratų dalis ir parlamentarinė sekcija griežtai protestavo. Klaida—kad nepašalinome iš partijos. Del Voldemaro. Voldemaras **bėgo**, pakvietimą užsienin važiuoti gavo vėliau, neg buvo nutaręs važiuoti užsienin.

Del pašto. Kai-kur siunčiame po 100 egz. "Laisvės" ir negauna nieko, ir ne del adreso neaiškumo. Jei ministeris baustų,—mažiau tokių atsitikimų butų. Stulginskas atsako Krupavičiui. Visoko (javų) dvarininkams negalima užginti pardavinėti. Galima uždėti vienlaikinis nuo turto mokesnis, o valdžiai imti dvarai savo rankosna negalima, nėra žmonių ir iš to maža naudos bus.

Kalba **Spetyla**. Kurių dvarų savininkai buvo del karo, ar šiaip, išbėgę, tai dvarus prie vokiečių turėjo įdirbti aplinkiniai ukininkai. Dabar sugrįžė ponai nori paimti jei ne visą derlių, tai bent pusę. Žmonės normingiau sutiktų atiduoti tuos javus valdžiai kariuomenės laikymui (plojama).

Bičiunas. Lietuvybės reikalas mus įstaigose butinas. O kaip ant geležinkelių, taip ir ministerijose, pav. Vidaus Reikalams, šis reikalas apleistas.

Del darbininkų. Valdžia šiuo reikalu veda dvarininkų politiką. Lenkai dvarininkai dirba prieš valstybinį darbą, užtat jų proteguoti negalime. Kr.-demokratai sakė, kad reik dvarininkams palikti po 100 margų, valdžia-gi po 100 dešimtinių. Jei ir toliaus tokiu budu veiks, busime priversti pasitraukti iš valdžios ir pasiliuosuoti nuo atsakomybės už jos darbus (plojimai).

Dr. Šultė. Valdžia veda dvarininkų politiką. Stulginskas pasakė liberalų nuomonę. Krikščionių mokslu savininkas tik privaizda turto (karštai plojama) negali daryti su juo ką nori, pav. deginti, o ne pavargėliui duoti. Kas dirba gali valgyti, kas ne—ne. Lenkai veža pinigus į Varšuvą mus pražučiai—užtat ligi Seimo valdžia turi imti dvarus parceliuoti (trukšmingiausi plojimai).

Krupavičius. Kunktatoriška politika—Kerenskio politika. O ką šita davė, žinome. Pas mus ir-gi panaši. Laukiam laukiam... Ką matome geležinkeliuose—visiems aišku. Vilnių lenkai del geležinkininkų paėmė. O pas mus daug geležinkelio valdininkų—lenkai. Ėjome šiuo reikalu pas Šleževičių. Žadėjo prašalinti. Sakė geriau bus likti be valdininkų, negu sa-

(Tąsa ant 3 pusl.).

Gavo 117 Kiaušinių Vietoje 3

Sako vienas žmogus

Kiekvienas paukščių augintojas gali padvigubinti savo pelną ant kiaušinių. Scientifiškas tonikas tapo išrastas kuris priverčia vištas daugiau dirbti. Tas tonikas vadinas "More Eggs." Duokite savo vištoms "More Eggs," o nusistebėsite iš rezultatų. Jeigu sušersi savo vištoms už $1.00 "More Eggs," padvigubinsi savo pelną ant kiaušinių, rašyk. E. J. Reefer, paukščių augintojui, D668 Reefer Bldg., Kansas City, Mo. kuris prisiųs tau pakelį "More Eggs" toniko (pačta apmokama). Taip užsitikrinęs yra ponas Reefer, kad milijoninė banka už šį gvarantuoja. Jeigu tau netiks, gali grąžinti, o pinigus gausite atgalios. Prisiųsk dolierį šiandie. Pasinaudok pritvrimu žmogaus, kuris turtą sudėjo.

PIRKITE LIETUVOS PASKOLOS BONUS
Draugo Ofise, 1800 W. 46 St.

LIET. KRIKŠČ. DEM. PARTIJOS KONFERENCIJA.

(Tąsa nuo 2 pusl.).

vo tarpe priešų turėti (plojimai).

Del darbininkų. Pržezdzieckis, išpirktas iš bolševikų nelaisvės, sugrįžęs savo dvaran agituoja prieš Lietuvą ir smaugia darbininkus. Panašiai smaugia apie Simną ir kitur. Klausiu, ar galima dėka tokios liuosybės, kuri neturi pamato netik krikščionybėje, bet nei demokratybėje, ar galima tokios liuosybės dėka leisti kruvinais nagais draskyti mųs kuną (karščiausi plojimai).

Atsakₒ **Stulginskas.** Dvarai dabar atimti—netikslinga. Ir nestengtume jų įžiurėti.

Rengiamas tamtikras įstatymas.

Kun. Borisevičius skiria du Dr. Šultės kalbos dalyku: nuosavybę nuo eikvojimo.

Krupavičius. Nuosavybę pripažįstame, bet Lietuvos nepriklausomybę statome augščiau už materijalinę dalyką (karšti plojimai). Siuloma einant lankyti sužeistų kareivių nunešti dovanų.Visi pritaria. Renkama Komisija aukoms rinkti ir dovanų nešti. Išrinkta Petraitis, Dr. Draugelis ir Tumėnienė.

Bičiunas siulo pasveikinti Amerikos "Lietuvos Liuosybės Sargus" (plojimai). Siulo savo sveikinamąjį tekstą.

Karščiausiu plojimu sveikinimo tekstas priimtas. Pasiulyta pasveikinti ateitininkus ir pavasarininkus kariškius fronte. Bet del dabartinio laiko ypatybių nutarta viešai nesveikinti, tik išreikšti ateitininkams ir pavasarininkams padėką ir ją užprotokoluoti.

Borisevičius praneša, kad darbininkų ir ukininkų sekcijos antrą išmušus turi susirinkti "Laisvės" Red. bute.

Krupavičius. — Politinės sekcijos nariai tuojau čia pat daro posėdį.

Kitas posėdis daryti 3:30 val. Šiuomi posėdis užbaigtas.

Ketvirtas Posėdis.

Pirmininkauja kun. Borisevičius.

5. Lietuvos politinė padėtis.

Referuoja min. Černeckis.

1) Lietuvos politinė padėtis užsienyj.

A) Lietuvos klausimo stovis Santarvės šalyse.

Amerikoje. Wilsonas mums užjaučia, nors dar nieko griežtai nepasakė, tečiau žada Lietuvos klausimą teigiamai išrišti. Amerikos spauda daug rašo apie Lietuvą. Daug veikia Amerikos lietuviai, jų Vykdomoji komisija, daug reiškė liepos 4 dienos iškilmės. Jau organizuojama Prancuzijoje lietuvių kariuomenė. Tuojau ją išsiųs Lietuvon.

Anglijoje. Ši nedvejoja, kad Lietuva bus, ir Vilnius—Lietuvos. Anglija prisibijo didelių rusų (del Indijos) užtat Lietuvos rytuose nenorės skriausti. Spauda daug apie Lietuvą rašo. Anglai atsargųs. Žiuri ką mes galime ir ar verta mums padėti.

Prancuzija. Prancuzai remia lenkus. Nori didelės Lenkijos, kad ši rusų skolas (ar bent jų dalį) išmokėtų. Bet jau mažėja "Didžiosios Lenkijos" viltis. Mato, kad lietuvių su lenkais nesujungs. Jei ginklu sujungtų—neilgam. O antrų Balkanų nė prancuzai nenori.

Dalis spaudos lenkų papirkta, šmeižia mus. Dalis spaudos mus užtaria.

Taikos konferencijoje. Čia mųs delegacija nėra oficijalinė, bet ji daug dirba. Dabar ji informuoja Pabaltijos Komisiją. Mųs delegacija daug dirba ekonominiais reikalais. Tečiau į mųs delegaciją taikos konferencija kreipiasi kaipo į valstybės delegaciją į mųs valdžią—kaipo į tikrą valdžią. Taigi "de facto" mųs nepriklausomybę pripažįsta,

Italai, norėdami įgelti lenkams, eina už lietuvius.

Rusai.—Yra pavojaus iš kolčakininkų pusės. Vokiečiai nori betarpiai susisiekti su rusais, kad gavus lengviau žalios medžiagos. O rusai—Vokietijoj gautų mašinų, etc. Užtat jie nenori Lietuvos valstybės. Tečiau jiems labai rupi palikti prie Rusijos latviai ir estai. Rusų reakcininkai dar vis svajoja apie didelę, nedalijamą Rusiją.

Vokiečiai. Tai vienatinė valstybė, kuri musų nepriklausomybę pripažino, tečiau darbu anaiptol nepadeda ją įvykinti.

Su mažosiomis Pabaltijos valstybėmis gyvename gerai. Labiau ima realizuotis Pabaltijos valstybių sąjunga.

B Vidaus padėtis—blogesnė už užsienio padėtį. Yra lenkų okupacijos pavojaus. Tečiau jei šalyje bus ramu, to nėra ko bijoti. Santarvė neleis. Kitas sunkumas—stoka pinigų ir tie patįs menkos vertės. Turėtume geros valiutos pinigų, kad galėtume įsteigti savo aukso fondą. Vidaus paskola neina kol-kas kaip turėtų eiti. Yra daug kooperatyvų; del jų žymiai pinga gyvenimas.

Visi Lietuvos prieteliai ragina kuogreičiau šaukti St. Seimą (plojimai).

Atėina Amerikos Lietuvių Katalikų organizacijų atstovas Pakštas jam pasirodžius (plojimai).

Pakštas. Mės Amerikoje daug dirbame. Turime surinkę apie 1 milijoną parašų del visiškos Lietuvos nepriklausomybės (plojimas). Sudarėm Tarybą, Spaudos Biurą. Mes labai norėjome ginklu padaryti apyskaitą su lenkais. 30,000 jaunikaičių išsilavinusių kareivių labai norėjo plaukti į Lietuvą ir drauge su Lietuvos artojais stoti į mušio lauką. Tečiau Amerika matė, kad ši kariuomenė atėjus Lietuvon ant Varšavos sienų parašys tašką, užtat prancuzai ir kiti jos čia leisti negali.

Dabar mes padėsime ekonominiais dalykais. Daug lietuvių su dideliais kapitalais trokšta grįžti į tėvynę ir čia dirbti darbą, kad gera butų gyventi Lietuvos respublikoje ir darbininkams ir artojams (karščiausi plojimai). Atsako pirm. Borisevičius, tikėdamas, kad tai įvyks.

Tučkus papildo pranešimą apie vidaus šalies padėtį. Mųs valdžia—biurokratinė. Nėra kontrolės. Yra apie 50 departamentų direktorių, kurių kiti neturi ką veikti. Atsirado vandenų milicija. Sausumos milicijai negalima per 10 sieks. priieiti vandenio (juokas ir plojimas). Kai sausumos milicija gaudo šmuklerius, vandens milicija ginklu juos gina (plojimas ir juokas).

Savivaldybės ir negerai suorganizuotos. Daug įstaigų, įgaliotinių, pirmininkų. Jie nežino savo kompetencijos.

Pirm. Borisevičius pertraukia kalbą.

Krupavičius pataria Tučkui patiekti šiuo dalyku rezoliuciją.

Tučkus neapsiima. Sako, jei nereik valdžios kritikos, nereik nei rezoliucijos.

Krupavičius. Tučkus mano, kad mes nenorime valdžią kritikuoti. Mes turime ją kritikuoti. Jei neapsiims Tučkus patiekti rezoliucijos, rinksime kitus.

Balsuojamas Krupavičiaus sumanymas. Priimtas. Rezoliucija jau yra parašyta. Tik dar politinė sekcija turi peržiurėti. (Visi pritaria).

(Daugiau bus.).

Lietuviai Amerikoje.

DETROIT, MICH.

Detroite, kaip ir kitose lietuvių kolonijose, yra susiorganizavęs L. L. Sargų burys, prie kurio priguli nemažai kareivių, tarnavusių Dėdės Samo kariuomenėj, ir šiaip jaunų vyrų. Bet, pažvelgus į Detroito jaunimą, patėmiji daug jaunų vyrų, kurie dar nėra prisirašę prie L. L. Sargų skyrio. Jaunime! Jei dar teka jusų širdyse lietuviškas kraujas, rašykitės į L. L. Sargus ir rengkitės į pagelbą tėvynei.

Mųs broliai narsiai kaujasi su priešais užpuolikais. Tėvynė šaukia mųs pagelbon. Ar-gi užsikišim ausis, kad negirdėti to šauksmo? Ne! Visi kaip vienas stosime ir gelbėsim savo tėviškę.

Jaunime! Norėdamas pagelbėti savo tėvynei, Lietuvai, stok į eilę L. L. Sargų.

Lavinimos vakarai buna kiekvieno ketvergo vakare, Šv. Jurgio parap. svet. Tada galima ir prisirašyti prie L. L. Sargų.

Jaunime! Šen į burį!

Detroito Vyturėlis.

NORWOOD, MASS.

Čia gyvena nemažas burelis lietuvių. Jie turi sutvėrę įvairių draugijų; tankiai rengia prakalbas bei kitokias pramogas.

Rugsėjo 14 d. buvo gražus vakaras, kurį surengė mažos mergaitės, po vadovyste V. Stasevičio, vargonininko. Programas buvo įvairus.Statė scenoj misteriją "7-nios Žvaigždės;" buvo daug kitokių dainų ir solų. Pasižymėjo p. S. Pauras ir p-lė Vesoliutė, kurie lavinasi pas V. Stasevičią.Tuo du solistu papuošia musų vakarų programus. Pelno iš vakaro parapijos naudai liko $50.00.

Jaunų mergaičių choras rengia kitą gražų vakarą prieš Adventą naudai naujų vargonų. Tėvai džiaugiasi iš savo vaikučių, kurie lavinasi ir neša parapijai pelną.

Čia per du vakaru kalbėjo X. M. Mockus. Paskutinį vakarą moteris ir merginos baisiai supaškudino su supuvusiais kiaušiniais. Svetainėj kylo trukšmas. Žmonės reikalavo atiduoti atgal įžangą. Socijalistai turėjo atiduoti. Paskui vaikai akmenimis mėtė į sienas.

Nepabaigė nei savo ceremonijų socijalistai ir negavo "palaiminimo" nuo "kunigo." Mockus su pagelba policmonų liko nuvestas pas žmones nakvoti.

Dabar Norwoode tik apie kiaušinius ir kalbama. Gėda socijalistams, nes visi juokiasi iš jų, kad turėjo valgyti nekeptą kiaušinienę.

Norwoodiečiai susilaukė rimtą, gabų vadovą už klebona kun. Taškuną, kurs užėmė vietą spalio 18 d., š. m., Norwood, Mass.

Linkime mes naujam klebonui viso gero ir visi išvieno veiksime su savo dvasios vadovu.

Paš.

DETROIT, MICH.

Spalio 18 d. I. A. S. svetainėje, prie 24 ir Michigan gatvių, S. L. R.-K. A. 171 kuopa buvo surengus vakarą. Programas susidėjo iš įvairių dalykėlių. Sulošta pasikalbėjimas Lietuvos kareivio su lietuviu, bolševikų kareiviu. Lietuvio kareivio rolę lošė p. A. Sacikas (jis ir parašė tą veikaluką), o bolševiko kareivio rolę turėjo p. A. Sidabra. Abu gerai atliko ir nemažai juoko pridarė. Bolševikams tas labai nepatiko. Jie bandė net trukšmą kelti. Anot jų, kaip, girdi, galima niekinti taip darbininkų klesą ir priskaityti juos prie skriaudikų. Juos, girdi, reikia gerbti, jų pasigailėti.

Kitą dialogą sulošė O. Meldažiutė ir O. Malakauskiutė. Ir-gi gerai atliko.

D. Gustaičiutė pasakė monologą. J. Stepulionis solo padainavo dvi daini. Ateityj iš jo tikimės turėti neblogą solistą.

L. Vyčių 79 kp. choras, vedamas p. A. Aleksio, gražiai padainavo. Choras yra skaitlingas, nes susideda iš apie 100 dainininkų. Garbė L. Vyčių 79 kuopai.

Publikos vakaran susirinko daug ir programu buvo patenkinta.

L. Vyčių 79 kp. turi įsteigus Dramatišką Ratelį, prie kurio priklauso daug gabaus jaunimo. Šis Dram. Ratelis kiekvienai katalikiškai draugijai apsiima išpildyti programą. Draugijos, norinčios, kad šis Ratelis išpildytų programą, tegul kreipiasi prie A. Aleksio.

Detroito lietuviai katalikai stipriai susiorganizavę. Turi net tris S. L. R.-K. A. kuopas ir visos skaitlingos nariais. Šauniausia yra 171 kuopa. Ji turi, berods, suviršė 200 narių. Laisvamaniai į tai šnairomis žiuri. Jie turi vieną kuopą ir ta susideda iš įvairių pakraipų, taip kad sutarfina negali veikti, nes ką vieni daro, tai kitiems nepatinka ir priešingai.

Geras darbas.

Teko atsilankyti į Šv. Jurgio bažnyčią ir užeiti ant viškų. Ką pamačiau. Viena choristė renka aukas. Priėjus prie manęs ir-gi prašo aukos. Paklausiau, kokiam tikslui ji renka tas aukas. "Mat," atsakė man, "mes choristai, nemokam į parapiją kas redėlią po 10c., tai tuos dešimtukus surenkam ir paaukojam L. Raud. Kryžiui." Daviau auką. Gražus tai darbas.

Stasys.

UŽREGISTRUOTI GALVIJAI IR UŽREGISTRUOTI KUDIKIAI.

Arklių ir galvijų augintojai visuomet užregistruoja savo gyvulius, nes tas padidina jų vertę ir delto labai pageidaujama.

Sulyginus tai su neatsargiais tėvais, Public Health Service duoda šias priežastis, del kurių kudikiui užgimus reikia jį užregistruoti.

1. Kad prirodyti kas jis yra.
2. Prirodyti tautystę.
3. Darodyti, kad jis yra pagal įstatymus gimęs.
4. Parodyti, kada vaikas turi teisę įstoti į mokyklą.
5. Parodyti, kada vaikas turi teisę pradėti dirbti.
6. Darodyti teisę paveldėti turtus.
7. Darodyti, kuomet reikia stóti kariuomenės tarnyston arba paliuosavimą nuo jos.
8. Gauti teisę balsuoti.
9. Padaryti atsakomu turėti nuosavybę, pirkti ir parduoti žemes.
10. Gauti teisę užimti viešas vietas.
11. Darodyti metus darant vedimo kontraktą.
12. Kad butų galima daryti statistiškus tyrinėjimus šalies sveikatos padėjimo.

REIKALAUJA.

MERGAITES SUVIRŠ 16 METŲ.

Dirbt ant mažų "punch" presų ir "swedging" mašinų, taippat siuolų darbas. Atsišaukite

Boye Needle Works.
4343 Ravenswood Ave.

Paieškau savo sesers sunaus Petro Klepecko jis pirmiau gyveno—Kenosha, Wis., jis buvo kareivis Suv. Valstijų ir man atraše laiška iš Prancuzijos balandžio mėnesyj pranešdamas kad gegužės mėnesyj bus namie, bet dabar nieko negirdžiu. Aš gavau laišką nuo jo tevų iš Lietuvos kurie labai susirupinę.

Kas apie ji žinote arba jis pats lai atsišaukia sekančių adresų:

Povilas Budriunas,
62 Oak Ave. Athol, Mass.

ANT PARDAVIMO.

PARSIDUODA.

Ant greitųjų ir pigiai geležinis seifas (safe) 50 colių augščio 36 coliai pločio 29 colių storio. Kaina naujo $100, dabar parsiduos už $50. Kam reikalinga atsišaukite sekančių adresų:

A. Gedrimas,
4330 S. Wood Str. Chicago, Ill.

PUIKI PROGA.

Žibančiamę stovyje, 4 pagyvenimų namas po 5 kambarius, tiktai 3 mėtų senumo; puikus basementas, toiletai, baltos sinkos. Stogas ištaisytas del džiaustymo drapanų. Namas randasi ant Parnell Ave. ir 35 gatvės. Visi assessmentai pilnai išmokėti. Randos neša arti $60.00 į mėnesį. Namas yra vertas $5,000.00, bet kas pirks tuojaus, gali nupirkti už $4,-250.00.

"DRAUGAS" PUBL. Co.
1800 W. 46th Str., Chicago.

PARSIDUODA.

Didelis murinis namas ant 2 gyvenimų, turįs po 4 didelius kambarius. (Namas yra statytas didumo, kaip del šešių kambarių). Trimingai ir grindys kiaurai ažuoliniai, visiškai nauji, su plytų porčiais iš fronto. Randasi namas lietuvių apgyventoje apielinkėje, su puikiais muriniais namais, vienas blokas nuo Kedzie streetkarių ir arti kampo 53-čios gatvės. Namas vertas pagal šių brangumo laikų lengvai $7,500.00, bet parsiduos už 6,400.00. Namas turi gilų cementuotą basementą su plovyklomis.

Kreipkitės šiuo adresu:

"DRAUGAS" PUBL. Co.
1800 W. 46th Str., Chicago.

Ant pardavimo grocerne už puse kainos. Atsišaukite:

4537 S. Paulina St.

NAUJAS IŠRADIMAS.

Nemanykite kad čia yra garsinama kokie stebuklai arba apgavystė, bet tai yra naujos patentuotos gyduolės, kurių aptiekose negalite gauti, jos geros labai panaikinimui kornų ir karpu. Tepant kornus su toms gyduoliems, per 5 minutas ir su peiliu aplinkui krapštydamas išimsi korna iš pat šaknų, be jokio skaudėjimo. Karpas išnaikina, į 4-5 dienas, patępant 3 syk per diena, jos geros nuo įsipjovimo, užlaiko krauja į viena sekunda; nuo iššutimo kojų pirštu nuo visokių pučkų; ir nuo begymo kraujo iš nosies;

Už gyduolės kompanija gvarantuoja, nuo viršminėtų dalykų;

Gyduolės su prisiuntimų 27c. ir 3c. už patarymus, tai viso, 30c. priimu tyk pinigais ir Money Order. Galite siųst suviniojė 30c.

Mano patarimai labai naudingi visiem, patarimų vaistus pirksi savo aptiekoj; 1. Del plauku kas nori turėt čistus plaukus, kad but minkšti ir nesiveltu, šlapi ar sausi galima šukuoti, už 25c. šimta sykiu iš prausi plaukus. 2. Dantim plaut kad ne kirmitų už 15c. Padarysi kvorta. 3. Del pučku ir rudų šlaku ant veido 25c. 4. del prigimtu karpu. 5. Del dvokėnčių kojų. 6. Del išnaikinimo Blakių ir tarakonų. 7. Receptas del nemalimo ir užkietėjimo vidurių 50c. 8. Del numiazgojimo nuo rankų visokiu kvarbų ir išskalbimo drabužių, išima visokius pletmus; paimk Ta, adresa; nes daugiau nebus garsinama;

Wm. Matulionis,
428 Island Ave., Rockford, Ill.

UKĖS! EXTRA! UKĖS!

Ant pardavimo arba mainymo į miesto namus 200 akrų su gerais budinkais. Žemė dirbama. 40 karvių, 7 arkliai, 40 kiaulių, 2000 bušelių grudų $27,000. Įmokėti tiktai reikia $10,000, o likusius ant lengvų išmokesčių.

80 akrų, $5,000. Įmokėti reikia $1,-500; 120 akrų $11,000; įmokėti reikia $4,000; 260 akrų $5,600; įmokėti reikia $1,000, likusius ant 10 metų išmokėjimo. 80 akrų $8,000; įmokėti reikia $1,000. Tai didelis bargenas ant šitos žemės. Priežastis pardavimo tai savininkas persenas dirbti ant ukės.

Dabar geriausias laikas apsižiurėti. Galima pirkti su gyvuliais ir su visomis daržovėmis. Galima taippat pirkti ir be gyvulių. Norintieji pirkti ukes persitikrinkite gerai ką perkate, kad po laikui nesigailėtumėt. Norint informacijų kreipkitės sekančiu adresu:

P. A. MAŽEIKA,
Ukininkų Draugijos Pirm.,
R. 3, B. 56, Campbellsport, Wis

SERGĖKITE SAVO AKIS.

Smetonos gerai pritaikinti akiniai bus palengvinimu del Jusų akių. Kuomet tu kenti nuo galvos skaudėjimo, kuomet raidės liejasi į kruvą, kuomet skaitai ar siuvi ar rašai, tai tuomet yra ženklas, kad reikia Jums akinių. Mano 15 metų patyrimas priduos Jums geriausią patarnavimą už prieinamą kainą net taip žemai net ir $3.00.

JOHN SMETANA
Akių Specijalistas
1801 S. Ashland Av. Chicaco
Egzaminas suteikiamas dykai.
Kampas 18-tos gatvės.
3-čios lubos virš Platt'o aptiekos.
Kambaris 14, 15, 16, 17 ir 18
Tėmykite į mano parašą.
Valandos: nuo 7 val. išryto iki 9 val. vakare. Panedėliais, Seredomis ir Petnyčiomis.

Dr. A. K. RUTKAUSKAS
Telefonas McKinley 5764
GYDO VISOKIAS LIGAS
3457 South Western Boulevard
Kampas W. 35-tos gatvės

Telefonas Pullman 60
DR. W. A. MAJOR
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Ofisas 11719 Michigan Ave.
Adynos 8:30 iki 9 išryto — 1 iki 2 po pietų — 6:30 iki 8:30 vakare.
Nedėliomis nuo 10 iki 11 išryto

DR. LEO AWOTIN
Gydytojas, Chirurgas,
Akušeris.
1920 So. Halsted St., Chicago.
Kalba lietuviškai, latyškai ir rusiškai.
Valandos: 10 — 12 rytą; 6 — 9 vakare
Tel. Canal 4367

Telefonas Pullman 856
Dr. P. P. ZALLYS
Dentistas
10657 So. Michigan, Avenue
Roseland, Ill.
VALANDOS: 9 iki 9 vakare.

Tel. Drover 7042
Dr. C. Z. Vezelis
LIETUVIS DENTISTAS
Valandos: nuo 9 ryto iki 9 vak.
Nedėliomis pagal sutarimą
4712 SO. ASHLAND AVENUE
arti 47-tos Gatvės

Dr. S. Naikelis
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4712 So. Ashland Ave.
Phone Drover 7042
Cicero Office
4847 W. 14-th St.
Phone Cicero 39
Rezidencija 3336 W. 66-th St.
Phone Prospect 8535

PRANEŠIMAS.
Dr. M. T. STRIKOL'IS
LIETUVIS
Gydytojas ir Chirurgas
Perkele savo gyvenimo vietą į Brighton Par.
2914 W. 43rd Street.,
(43 ir Francisco Ave.)
Tel. McKinley 263
Ofisas: 1757 W. 47th St.,
(47 ir Wood gat.)
Valandos: 10 ryto iki 2 po pietų, 6:30 iki 8:30 vakare Nedėliomis 9 iki 12 rytais.
Tel. Boulevard 160

Dr. A. BURKE
(Lietuvis)
418 W. Market Str.
Pottsville, Penna.
Su visomis ligomis priima nuo
Nuo 8 iki 10 val. ryto
Nuo 1 iki 3 val. po pietų
Nuo 6 iki 8 val. vakare.

JOSEPH C. WOLON
Lietuvis Advokatas
29 SO. LA SALLE STREET
Gyvenimo Tel. Humboldt 97
Vakarais 2911 W. 22-nd Street
Tel. Rockwell 6999
CHICAGO, ILL.

PIRKITE LIETUVOS VALSTYBĖS BONŲ.

Uždirbk $35 iki $50 į savaitę

Kirpejiai ir kriaučiai yra reikalaujami visuomet, jie turi trumpas valandas ir lengva darba.

Mes galime jus išmokyti šio darbo į trumpa laika dienomis ar vakarais, už maža kaina. Specijalis skyrius mokinimo ant siuvamu Power mašinų.

MASTER SCHOOL,
J. F. Kasnicka, Perdėtinis
190 N. State Str.
Kamp. Lake Gat. 4 lubos

V. W. RUTKAUSKAS
ADVOKATAS
Veda Bilas Visuose Teismuose
Ofisas Didmiestyj:
69 W. WASHINGTON STREET
Kambaris 609
Tel. Central 5478
Gyvenimas, 812 W. 33rd St.
Tel. Yards 4681

S. D. LACHAWICZ
Lietuvys Graborius patarnauju, laidotuvese ko pigiausia. Reikale meldžiu atsišaukti, o mano darbu busite užganedinti.
2314 W. 23 Pl.
Chicago, Ill.
Tel. Canal 2199.

Dr. I. E. MAKARAS
Lietuvis Gydytojas ir Chirurgas
Roselande: 10900 So. Michigan Ave.
Telefonas Pullman 342 ir Pullman 3180
Chicagoj: 4515 So. Wood Str.
Tik Ketvergo Vakarais nuo 7 iki 9
Telefonas Yards 723.

TEL. McKINLEY 4988
DR. S. BIEZIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
VALANDOS 4 iki 8 Vakare
3125 W. 35TH. ST. CHICAGO, ILL
Arti Kedzie ave.

Telefonas CANAL 257
Dr. C. K. KLIAUGA
DENTISTAS
1739 So. Halsted St., Chicago, Ill.
Valandos: 9—12 ryto ir 2—9 vakare.

DR. J. SHINGLMAN
buvęs po 1229 S. 49 Ave. dabar perkrauste savo ofisa po num.
4930 W. 13 Str., Cicero.
RUMATIZMO IR KRAUJO LIGŲ SPECIALISTAS.
ADYNOS nuo 9 iki 12 išryto, nuo 3 iki 5 po piet, nuo 7 iki 9 vakare.
Kaina $2 ofise, $3 namuose Chicagoj $1.00 extra už mylia.
Telefonas rezidencijos Cicero 3656 Ofiso Cicero 49

Dr. M. Stupnicki
3109 So. Morgan Street
CHICAGO, ILLINOIS
Telefonas Yards 5032
Valandos: — 8 iki 11 iš ryto; 5 po pietų iki 8 vak. Nedėliomis nuo 5 iki 8 val. vakare.

Dr. G. M. GLASER
Praktikuoja 28 metai
Ofisas 3149 So. Morgan St.
Kertė 32-ro St., Csicago, Ill.
SPECIJALISTAS
Moteriškų, Vyriškų, taipgi chroniškų ligų.
OFISO VALANDOS: Nuo 9 ryto iki 10, nuo 12 iki 2 po piet, nuo 7 iki 8 valandai vakare.
Nedėliomis nuo 9 iki 2 po piet
Telefonas Yards 687

Resid. 933 So. Ashland Blv. Chicago
Telefonas Haymarket 3544
DR. A. A. ROTH,
Rusas gydytojas ir chirurgas
Specijalistas Moteriškų, Vyriškų
Vaikų ir visų chroniškų ligų
Ofisas: 3354 So. Halsted St., Chicago
Telefonas Drover 9693
VALANDOS: 10—11 ryto 2—3 po pietų 7—8 vak. Nedėliomis 10—12 d.

CHICAGOJE.

PIRKITE LIETUVOS PASKOLOS BONUS
Draugo Ofise, 1800 W. 46 St.

KATALIKIŠKOS ŠVENTĖS.

Pirmadienis, spalio 27 d., Šv. Florencijas.
Antradienis, spalio 28 d., Šv. Simonas ir Judas, apašt.

NIEKO NĖRA SU GATVEKARIAIS.

Komisija sako, tegu sprendžia teismas.

State Public Utilities komisija nieko nedaro iš miesto ir pačių žmonių reikalavimo, kad gatvekariais važinėjimas butų papigintas. Aną dieną to, komisijos pirmininkas net pradėjo barti miesto advokatą, kam šis bereikalo atakuoja ir įžeidžias komisiją Girdi, tuo budu drumsčiama viešoji opinija.

Miesto advokatas komisijai indavė peticiją, kad komisija kuoveikiaus panaikintų 7 centus ir sugrąžintų 5c.

Bet komisija sako, kad tegu apie tai sprendžia aukščiausias valstijos teismas Juk tam teismui induotas tas klausimas.

CUKRAUS SVARUI 12c. IR 12½c.

Taip skelbia "tinkamų kainų" komitetas.

Chicagoje pradėjo veikti taip vadinamas "fair price" (tinkama ar prieinama kaina) komitetas. Šitas komitetas nustatinės kainas visiems valgomiems produktams, drabužiams ir tp. Komitetas paskirs, kiek už kokį daiktą turi mokėti krautuvininkas ir kiek jis parduodamas turi imti nuo žmonių.

Komiteto pirmininkas majoras Sprague jau paskelbė cukrui kainą. Smulkieji krautuvininkai pirkdami cukrų moka 11 centų svarui. Parduoda jie žmonėms už pinigus be pristatymo į namus po 12c. svarui; gi su palaukimu pinigų ir su pristatymu į namus ima nuo žmonių 12½c. svarui.

Prasižengusieji prieš tas kainas galės but patraukti teisman tuojaus ir baudžiami.

Tai pirmas to komiteto galutinas žodis krautuvininkams (groserninkams). Jis paskelbtas viešai praeito penktadienio vakare.

IŠJUDINAMA CHICAGOS POLICIJA.

Laukiama didelių perversmių policijoje.

Aną dieną suspenduotas policijos kapitonas Cronin su penkiais policmonais iš Warren ave. nuovados.

Dabar kalbama, jog dar du kitu policijos kapitonu palicsiąs suspendavimas. Paskui seksią kiti. Nes visuose policijos distriktuose susekami šiokie ar kitokie apsileidimai, kokių negalima tolians pakęsti.

Žinovai tvirtina, jog artinasi toji diena, kuomet bus supurtytas visas miesto policijos korpusas. Vieni policijos perdėtiniai bus prašalinti ir į anų vietas pastatyti kiti.

KAREIVIAI NUSISKUNDŽIA POLICIJA.

Sako, policmonai juos apmušę.

Du sužeistu kareiviu iš forto Sheridan, Jacob Kanchuck ir John Petrousky pranešė policijai ir Suv. Valstijų agentų biurui, kad juodu Deeringo nuovados policmonai apspardę ir apmušę.

Jiedu lig vėlaus vakaro buvusiu saliune po num. 3328 "Wooster" (turbut, Western ave.). Tenai gėrusiu degtinę, bet "neužpundinusiu" bartenderiui. Kuomet į bartenderio reikalavimą jiedu pasipriešinusiu, tuojaus keli policmonai juodu nutvėrusiu, palaikiusiu, gi bartenderis svaigines jiedviem galvas su biliardine lazda.

Pagaliaus jiedu paimtu policijos nuovadon Deering. Ir tenai buvę mušamu, kad ne norėjusiu išsipirkti.

Policijos viršininko pirmasis padėjėjas Alcock pradėjo tardymus.

Dar vienas kareivis, John Barek, kurs taippat buvęs toje partijoje, išvakaro palikęs nuovadoje $25, kaipo paranką. Ant rytojaus jam atiduota ne visi pinigai.

ŠIMTAI VAIKŲ MATĖ NUŽUDYMĄ VAIKO.

Aną dieną keli šimtai vaikų išėjo iš Alcott viešosios mokyklos, Wrightwood ir Orchard ave., kuomet pasisuko sunkus automobilius ir suvažinėjo 7 metų vaiką Philip Wold, 2553 Lincoln ave.

Automobilius priklauso firmai Eagle Auto Transfer Co. Juo važiavo Gus Besser, 3341 Douglas blvd.

Nereikia pamiršti vieno daikto: Šimet Chicagos gatvėse automobiliais užmušta 358 žmonės.

Juk tai baisus daiktai!

TRANKOSI PLĖŠIKAI.

Keturi plėšikai pasivegė automobilių, prigulintį Fred Heitman, 1232 Rosedale ave., ir neužilgo apiplėšė daugelį žmonių, važiuojančių automobiliais.

Paimta pinigų, laikrodėlių, žiedų ir kt. vertės tukstančio dol.

BUS PAPLATINTA WESTERN AVE.

Western ave. Chicagoje skaitosi ilgiausia gatvė visame pasaulyj. Turi daugiau 23 mylių ilgio. Bet nevisur jos platumas vienodas.

Miesto pagerinimų tarvba nusprendė platumą suvienodinti, ty. vietomis paplatinti. Tas darbas palies apie 1,400 namų.

REIKALAUJA SUŠAUKTI DARBO FEDERACIJOS SUVAŽIAVIMĄ.

Peoria, Ill., spal. 25.—Valstijos Darbo Federacijos suvažiavimas pareikalavo Amerikos Darbo Federacijos prezidento Gomperso kuoveikiaus sušaukti specijalį Federacijos suvažiavimą. Sako, toks suvažiavimas butinai reikalingas šiandie, kuomet darbininkai kovoja už buvį ir gyvybę.

BIZNIERIAI GARSINKITĖS "DRAUGE."

Iš Chicagos Lietuvių Kolonijų.

IŠ NORTH SIDE.

Norui esant randasi ir būdas.

Musų tėvynė, Lietuva, yra dabar didžiausiame pavojuje. Pasaulinės karės metu, tai rusai, tai vokiečiai jos kraują tekino, ją plėšė, teriojo. Armistecijoms susidarius, rodos, ir Lietuvai priderėjo šiek tiek ramybės gauti. Užuot ramybės, prasideda užpuolimų eilės. Pasipylė įvairus priešai, tarsi, norėdami išbandyti lietuvių susipratimą, jų vienybę, jų tautinę jiegą, jų tėvynės meilę.

Bolševikai it gaisras apsiautė kuone visą Lietuvą. Tuli tėvynės išdavikai susidėjo su bolševikais. Ištikimieji Lietuvos sumus stojo kaip vienas tėvynės apginime ir naikinantis raudonasis bolševizmo debesis tapo nublokštas nuo Lietuvos.

Su bolševikais besigrumiant nuo amžiais Lietuvos priešas, imperijalis godulys, uolus, besarmatis lietuvybės naikintojas—lenkas užėmė Lietuvos sostinę ir kitus Lietuvos kraštus. Lenkai vos tik įsibriovę Lietuvon tuoj ėmėsi lenkinimo darbo. Po karui badaujantiems lietuviams duoda cukrų ir kitus valgius bei reikmenis by tik išsižadėję lietuvystės pasiduotų esą lenkais. Jie steigia savo mokyklas ir mokina jose už dyką by tik lietuvių vaikus sulenkinus. Pasauliui jie veidmainingai garsina, kad jie gelbsti Lietuvą nuo bolševizmo, kuomet ištikrųjų vien tik varo pragaištingą Lietuvos užgrobimo darbą.

Vokiečiai savo milžiniškomis armijomis, susinešę su kolčakiniais, verčia Lietuvą po rusų monarchistų valdžia pasiduoti.

Tatai tuos visus priešus turėdama ant dušios Lietuvos vyriausybė ir meldė ir įgaliojo didžiai gerb. kun. J. Laukaitį, buvusį V. D. atstovą, Seimų Seminarijos profesorių, dabar Seimų kapitulos Kanauninką ir Vyskupijos Kanclerių, kad važiuotų Amerikon visų nukentėjusių lietuvių bei beatgijančios Lietuvos, musų močiutės, vardu prabilti į Amerikos lietuvių širdis ir maldauti butinai reikalingos ir neatidėliojamos pagelbos apsiginti mokslo jiega prieš lenkų ištautinančius užpuolimus. Lenkai steigia lenkiškas mokyklas Lietuvoje, lenkinimo tikslams. Mes turime, privalome kovoti su jais, steigdami lietuviškas mokyklas apsigynimui prieš lenkų nežmonišką užpuolimą bei lietuvių tautos galutiną sunaikinimo troškimą. Mokykloms pinigai butinai reikalingi; tuos pinigus tiktai Amerikos lietuviai tepajiegs sudėti.

Lietuviais apgyventose apygardose besivažinėjant visur sutinkama gerbiamąjį svetį su atvira širdžia ir duosnia ranka. Negalima apibrėžti ar jau nustatyti duosnumui ribų, tas priklauso nuo to, kiek kas myli tėvynę ir kiek jai užjaučia. Žmonėse apsireiškus įvairiems tėvynei — Lietuvai duosnumams, nebus pro šalį patėmyti nors kelis iš jų.

Tula parapija ar kolonija statosi pavyzdžiu vos tik suaukojusi šimtą dolierių su centais, gerbiamo svečio prakalbose, taip svarbiems, beatgijančios Lietuvos, reikalams. Kita geroka parapija vos kiek per porą šimtinių suaukojusi jau didžiuojasi. Chicagos didžiosioms parapijoms surinkus net ir keletą šimtų nėra kuo pasididžiuoti. Visas Chicagos ir apielinkių parapijas, didumą turint omenyje, tai Šv. Mykolo parapija, North Sidėje, žymiai pralenkė visas Chicagos lietuviškas parapijas. Josios nepilni trys šimtai šeimynų sudėjo šešis šimtus dvidešimt aštuonis dolierius ir septyniasdešimts septynis centus.

Gerą davėt auką, northsdiiečiai, varguose prispaustai, bet jau bekylančiai Lietuvai, bet vis dar didžiuoties nėra kuomi. Kiekvienas, kuris ką duodame tėvynei, tik atlyginame, ir tai iš dalies, jai senai padarytas skriaudas. Gi kas iš musų nėra nuskriaudęs Lietuvos?

Pirmučiausia, išvažiuodami iš Lietuvos sumažinome joje žmonių jiegą. Ta skriauda yra visai neatlyginama, nes jei ir sugryžtumėm, jau musų sveikata nebe ta, kaip kad buvo, gi skriaudą padarytą musų tėvynėje nebuvimo laikotarpių nieks neatlygins.

Toliau pinigiškai. Mes Amerikon važiuodami kiekvienas išsivežėm apie porą šimtų rublių. Apie aštuoni šimtai tukstančių lietuvių Amerikoje, reiškia "*tiktai*" šimtą šešiašdešimtis milijonų rublių išnešėm iš tėvynės Lietuvos. Ta skaitlinė, galima sakyti, yra mažiausia. Tikrai imant butų kur kas daugiau. Gi kiek mes esame suaukoję Lietuvos, tėvynės, labui įvairiais budais bei įvairiose rinkliavose? Nuošimčius padarytosios jai skriaudos vargu atlyginome?

Tėvynė kraujuose. Tėvynė varge. Tėvynė kyla. Tėvynė už laisvę ir nepriklausybę kovoja. Tatai nesididžiuok vienas kitas davęs jai desėtkus ar šimtinę, bet duok iš paskutiniosios, duok kol jau gerai pats pajusi, kad davei, nepasitenkinus kelių dolierių ar kelių centų davimu; musų broliai Lietuvos tėvynės apgynimui aukoja savo gyvastis.

Gi tu, Amerikos lietuvių visuomenė, kuri taip baisiai ir pinigiškai ir žmonėmis nuskriaudei tėvynę, Lietuvą, ar ne dabar, tokioje svarbiausioje valandoje, nuo kurios priklauso ar liuosybė ar žutis Lietuvai, nestosi jai pagelbon, gausiai, sulyg sąžiningos išgalės, aukodamas jos reikalams, jos neišsvajotiems, bet butiniems reikalams. Lietuva pavojuje ar jauti tu tai!

Tėmijantis.

Iš Sąjungiečių veikimo.

Spalio 14 d. Moterių Sąjungos 4-ta kuopa laikė mėnesinį susirinkimą Šv. Mykolo Ark. parapijos svet. Iš raporto pasirodė, kad šįmet Są-gietės gražiai pasidarbavo parapijos bazare. Pagal didumą uždarbio, trečią vietą užėmė tarpe didžiųjų draugijų. 14 narių tam bazarui aukojo dovanų. Gryno pelno są-gietės padarė $294.53. Norėtųsi čia ypač domą atkreipti musų kolonijos moterių, kurios mažai apkainuoja draugijų veikimą, ypač mot. dr-jų. Ar-gi negražus pavyzdys ir parapijos parėmimas, kaip augščiau paminėtas pelnas. Priešingai, jeigu mes butumėm pavienios, išsiskirsčiusios ar mes galėtumėm tiek nuveikti? Niekuomet!

Tai-gi ir neieškokim asmeninių simpatijų, bet rašykimės į draugijas, o nauda bus netik mums pačioms, bet podraug žymiai pasidarbuosim tautai ir bažnyčiai.

Sutarta gruodžio mėnesyj surengti vakarą Labdaringos Sąjungos naudai. Buvo skaitytas laiškas iš L. R. Kryžiaus rėmėjų vietinio skyriaus su prašymu prisidėti aukomis. Apsvarsčius reikalą, sutarė sumesti aukų, kadangi iš kasos nieko negalėjo skirti. Aukojo sekančios ypatos:

A. Urbanavičienė $5.00.

Po 1 dol.: M. Bacevičiutė, B. Tumaitė, O. Čepaitienė, E. Baškienė, O. Deksnienė, J. Valaitienė, P. Valaičiutė, E. Nausėdienė.

Viso sumesta $14.00.

Pinigai įduoti iždininkui, p. Berkeliui.

Są-tė.

IŠ TOWN OF LAKE.

Šis-tas iš L. V. 13 kp. veikimo.

L. V. 13-ta kuopa yra didžiausia kuopa Chicagoj. Nesykį man teko patėmyti kuopai įvairius užmetinėjimus, buk tai esanti neveikli, apsileidusi tautos reikaluose ir tt. Bet giliaus pažvelgus į kuopos judėjimą pasirodo, kad tie visi užmetimai yra netiesa.

L. V. 13-ta kuopa daugiausia susideda iš paprasto darbo—liaudies jaunimo, gi savo prakilniais darbais pralenkė net tas kuopas, kuriose priguli nemažai ir inteligentų.

Town of Lake vyčiai daugiausia atkreipia domą į dailę ir apšvietą. Šitai per kelius mėnesius mano buvimo tarpe jųjų, kiek jie pasidarbavo toje dirvoje. Įsteigė liaudies kursus. Kursuose pamokas duoda gerb. prof. kun. Bučys. Kursais naudojasi ne vien vyčiai ir vytės, bet ir keli šimtai pašalinių žmonių. Gi spalio 15 d. laikytame susirinkime nutarė turėti kas susirinkimas po vieną valandą diskusijas, arba lavinimąsi iškalboje. Diskusijas tvarkys J. Šlikas, moksleivis. Šis sumanymas, be abejo, yra svarbus. Susirinkęs jaunimas gali pašvęsti vieną valandą aptarimui bėgančių reikalų, valandą žaislėms ir valandą lavinties iškalboje. Toksai lavinimasis duoda daug svarbių dalykų. Diskusuojantis kokį nors dalyką, įgauna netik drąsos ir greitą minčių sutvarkymą bet-gi ir faktų. Nes kiekvienas pirm stosiant apie ką nors diskusuoti stengiasi giliaus susipažinti su paskirtąja tema.

Dailės srityje townoflakiečiai vyčiai jau nesirodo visuomenei su bile kokiais veikalais, bet stengiasi supažindinti musų liaudį su istoriškais arba šiaip jau pamokinančiais veikalais.

Štai spalio 5 d. sulošė puikų tragedišką vaizdelį iš kaimiečių gyvenimo, butent "Žmogžudžiai." Lošimas nusisekė. Dauguma lošėjų savo roles atliko tiesiog artistiškai.

Gi gruodžio mėnesyje, š. m., 13-ta kuopa statys dar puikesnį istorišką veikalą "Išgriovimas Kauno pilies." Šis veikalas yra gražus. Kas sykį pamato tą veikalą,tam pasilieka ant visados atmintyje.

Tat-gi garbė L. V. 13-tos kuopos nariams, kad nesigaili laiko, nei triuso, kad stengiasi supažindinti musų plačiąją liaudį su mokslu ir daile. Taip-gi ir patys lavinasi. Tik tokiu budu bei tokiu keliu eidami mes galėsime buti vyčių obalsio ginėjais bei krikščionių demokratų nariais.

J—bas.

PRANEŠIMAS.

Moterų Sąjungos Chicagos Apskričio susirinkimas įvyks panedėlyj, spalio 27 d., 7:30 val. vakare, Šv. Kryžiaus parap. svet., 46tos ir So. Wood gatvių.

M. Jocaitė, rašt.

Pirkite

Lietuvos Valstybės

Bonus

"Draugo" Ofise, 1800 W. 46th Street

ŠV. KAZIMIERO DR-TĖS
Sheboygan, Wis.

Valdybos Adresai:

Pirm. Jonas Stauckas, 1414 New York.
Vice-pirm. Juozas Bubnis, 1425 So. 10th St.
Fin. sekr. Jonas Kunigonis, 1117 Alabama Ave.
Prot. sekr. Kazimieras Smaidžiunas, 1017 Swifts Ave.
Ižd. Antanas Čižauckas, 1318 New York Ave.
Kasos glob. Kazimieras Lukšis ir Jonas Jočis.
Maršalka Pranas Daugirda.
Susirinkimai atsibuva kas antrą nedėldienį mėnesio.

FARMOS! EXTRA BARGENAS!!

Pirkite šįrudenį Farmas Didžiausioj Lietuvių Ukininkų kolonijoj Amerikoj kurioj yra suviršu 450 Lietuvių Ukininkų kur šįmet vasara čia pirko suviršu 50 Farmų lietuvei mes turime savo Ukiškas Draugijas turime bažnyčia ir Kuniga. Anglai Farmeraij matydami tokį didelį skaitlių lietuvių čionais pareinant gyventi Mufojas laukan iš tos Lietuvių Kolonijos palieka mums savo puikai įtaisytas Ukės kad parduotumeme lietuviams, nesinori tarpe lietuvių gyventi kaipo kad ir užpigiausia kaina nes Anglams jums kad nesinorėtų tarpe svetimų gyventi Broli Lietuvių kuris myli sava kalba ir Tauta tau geriausia proga apsigyventi musų kolonijoj kurį yra patogiausia ir geriausia vieta del lietuvių ant ukių gyvenimo Amerikos Aplink puikaus turgauno miesto Scottvilles Mich. Kolonija randasi priepat Michigan Ežero Vandenino į kur galima Laivais ir Trenais Atvažiuoti. Žemė derlinga del visokių Javų, Daržovių, Sodnų ir pievų Molis su Jodžemių maišytas arba Molis su Mmielžemių maišytas Laukai, ligus su Puikiais žuvingais upelais ir ežerais gerį žviravoti kelei puikioms farmoms apgyventa. Mes turime 80 Farmų paėmė iš Anglių farmerių kurie mufojas laukan iš tos Lietuvių kolonijos vienos yra mažos kitos didelios farmos vienos yra su menkais budinkais pigios kitos yra su puikiausiais įrengimais su pelningais Sodais. Turime su Gyvuleis su Mašinomis ir padarais su javais ir pašarais parduoti gatavų farmų. Pirk dabar išrudens farmą gausi nuo kelių šimtu ligi Tukstančio dolierių pigiaus Rudeni Gyvulius sieklas ir ukies mašinas antru ranku gausi už puse kainos Naudokis gera proga atvažiuok tuojaus mes apvažinėsime su automobilium po tas farmas veltui iškurių galėsi pasirinkti tinkamiausia farmą, primsime Liberty Bondsus už pilna kaina kad dabar pirksitę už likusia skola nereikia mokėti procenta ir Tex'sų kol pareisi gyventi pavasarį. Gvarantojame kad viskas taipos yra teisingai kaip mes rašomė jeigu netaip rasite kaip čia garsiname mes jusų gelžkelio kaštus apmokesime, pilnai galite pasitikėti mumise bo mes esame tos kolonijos uždetojiai ir jos apgyvendintojai drauge su lietuviais ukininkais gyvename po šiuo adresu.

A. KIEDIS, CO.
Robinson Building,
Scottville, Mich.

KNYGA SVEIKATA TURĖTU RASTIS NAMUOSE KIEKVIENO LIETUVIO!

Musų leidėjai, redaktoriai ir daktarai rekomenduoja šitą didelės vertės knygą Sveikatą skaityti vyrams ir moterims, auginantiems vaikus. Knyga Sveikata turi 339 puslapius ir kelis šimtus visokių paveikslų apie žmogaus kuno sudėjimą. Drutuose audeklo apdaruose kaštuoja $2.00

Humoras ir Satyra. Tikri Juokai surašyti iš viso pasaulio Turi 158 puslapius. Gražiais audimo apdaruose tik $1.00

Paslaptys Burtininku ir nukėlimas kortų su dadėjimų visokių štukų, juokų ir šposų. Puslapių 30. Kaštuoja tiktai ..... 25c.

Metropolitan grojamoji ir kalbamoji mašina. Groja visokius rekordus. Idant apkainuoti šią grojamą mašiną, reikia girdėti jos puikų, gryną, smagų ir tyrą balsą, o tik tąsyk kožnas sutiks ant to, kad yra tai geriausias instrumentas už teip pigę prekę.

KAINA $12.50

Siųsdami pinigus adresuokite:
S. P. TANIS & CO.,
31 EAST 112th STREET, CHICAGO, ILL.